

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ

ΕΣΔΔ-ΕΣΤΑ

Έκδοση των Πανεπιστημιακών Φροντιστηρίων Κολλίντζα ● Κάνιγγος 10, 5ος Αθήνα

ΚΛΗΡΩΘΕΝ ΘΕΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ 2009

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΑ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ
ΚΟΛΛΙΝΤΖΑ

Κάνιγγος 10, (5ος όροφ). 210-3300296-7, pfkollintza@yahoo.gr, www.kollintzas.gr

ΚΛΗΡΩΘΕΝ ΘΕΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ 2009

- α. Ποιες είναι και πώς διαφοροποιούνται οι σχέσεις των κοινοβουλευτικών θεσμών με τους θεσμούς της εκτελεστικής εξουσίας στα διάφορα είδη φιλελεύθερων δημοκρατικών συστημάτων;
- β. Ποιο είναι το περιεχόμενο της κοινοβουλευτικής ευθύνης υπουργών σύμφωνα με το ισχύον Σύνταγμα της Ελλάδας και με ποιες διαδικασίες αποδίδεται η ευθύνη αυτή;
- γ. Πώς, κατά την γνώμη σας, επιδρούν η ενίσχυση των πολιτικών θεσμών της Ε.Ε και η διαμόρφωση πολυεπίπεδων δομών διακυβέρνησης στους κλασικούς μηχανισμούς λογοδοσίας και απόδοσης ευθύνης των κυβερνήσεων όπως προβλέπονται στο εσωτερικό κρατών – μελών;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

- Σύντομη αναφορά στην μετάβαση από το απολυταρχικό κράτος στο σύγχρονο φιλελεύθερο δημοκρατικό κράτος.
- Περιεκτικές αναφορές στις απόψεις Λοκ και Μοντεσκιέ που αφορούν στην διάκριση των εξουσιών και στο σύστημα των «cheks and balances». (βλ. Ευαγγελία Ταβλαδωράκη, «Εγχειρίδιο Οργάνωσης και Λειτουργίας του Κράτους», εκδόσεις Γκιούρδας, Αθήνα, 2007, σελ. 41-44).

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

Α. – Ορισμός της έννοιας Πολίτευμα. Περιγραφή της σχέσης των θεσμών της κοινοβουλευτικής εξουσίας με τους θεσμούς της εκτελεστικής εξουσίας στο πλαίσιο των διαφόρων ειδών φιλελεύθερων δημοκρατικών συστημάτων (Προεδρευόμενο κοινοβουλευτικό πολίτευμα, Προεδρικό Πολίτευμα, Ημιπροεδρικό πολίτευμα, Βασιλευόμενη Δημοκρατία).

- Περιγραφή του κοινοβουλευτισμού και του ρόλου του κοινοβουλίου στο πολιτικό σύστημα γενικά.
- Δημοκρατική Αρχή – Αρχή Λαϊκής Κυριαρχίας.
- Η νομοθετική εξουσία στο ελληνικό πολιτικό σύστημα (βλ. Ευαγγ. Ταβλαδωράκη, «Εγχειρίδιο Οργάνωσης και Λειτουργίας του Κράτους» σελ. 124-129).
- Η εκτελεστική εξουσία στο ελληνικό πολιτικό σύστημα (βλ. Ευαγγ. Ταβλαδωράκη, «Εγχειρίδιο Οργάνωσης & Λειτουργίας το Κράτους» σελ. 124-129).
- Η σχέση νομοθετικής και εκτελεστικής εξουσίας σύμφωνα με το Σύνταγμα της Ελλάδος (Αναφορά στο άρθρο 26 και στον ρόλο του Προέδρου της Δημοκρατίας ως ρυθμιστικού παράγοντα. Αναφορά σε όλα τα σχετικά άρθρα του Συντάγματος πχ 37,38, 84, 85, 86, 70, 66, 69, 68).
- Σύντομη αναφορά στην τάση αποδυνάμωσης της νομοθετικής εξουσίας προς όφελος της εκτελεστικής εξουσίας.
- Περιεκτική παρουσίαση της συζήτησης περί ύπαρξης «πρωθυπουργοκεντρικού» πολιτικού συστήματος στην Ελλάδα μετά την αναθεώρηση του Συντάγματος του 1986.
- Παρουσίαση των ενεργειών αναβάθμισης της νομοθετικής εξουσίας μετά την αναθεώρηση του 2001.

B. - Κοινοβουλευτική ευθύνη Υπουργών σύμφωνα με το Σύνταγμα της Ελλάδος:

- Κοινοβουλευτικός έλεγχος (άρθρο 70, 66, 68,69).
- Η κυβέρνηση οφείλει να έχει την εμπιστοσύνη της Βουλής. Πρόταση δυσπιστίας (άρθρο 84). Ανάλυση.
- Συλλογική ευθύνη μελών Υπουργικού Συμβουλίου, Υπουργών και Υφυπουργών (άρθρο 85).
- Σύντομη Περιγραφή της διαδικασίας Ποινικής ευθύνης Υπουργών και Υφυπουργών βάσει του άρθρου 86 του Σ. και του ισχύοντος Ν. 3126/2003. (Κοινοβουλευτική προδικασία, σύσταση εξεταστικής επιτροπής, παραπομπή ή μη στο Ειδικό Δικαστήριο, Δικαστικό Συμβούλιο κλπ).
- Περιληπτική Παρουσίαση των ζητημάτων που προκύπτουν σε ότι αφορά στην ισχύουσα διαδικασία περί ευθύνης Υπουργών (υποβάθμιση του ρόλου της Βουλής λόγω υπερβολικής ενασχόλησης με την σκανδαλολογία, ατιμωρησία στις περισσότερες περιπτώσεις λόγω κομματικών σκοπιμοτήτων κλπ).
- Αναφορά στο δημόσιο διάλογο που διεξάγεται το τελευταίο διάστημα για την ισχύουσα διαδικασία περί ευθύνης Υπουργών και Υφυπουργών καθώς και παράθεση προτάσεων (Πρωθυπουργού, πολιτικών προσώπων, συνταγματολόγων) που κατατίθενται προς την κατεύθυνση αλλαγής της διαδικασίας αυτής.

Γ. – Σύντομη περιγραφή της δομής και λειτουργίας της Ε.Ε. (Ανοικτή Μέθοδος Συντονισμού).

- Αναφορά στο άρθρο 28 του Συντάγματος της Ελλάδος.
- Η ένταξη μιας χώρας στην Ε.Ε. επιδρά σημαντικά στη δομή και λειτουργία του πολιτικού συστήματος καθώς διαμορφώνονται πολυεπίπεδες δομές διακυβέρνησης. Πιο συγκεκριμένα:
- Στο επίπεδο πολιτικού / πολιτειακού συστήματος παρατηρείται η ενίσχυση του ρόλου της εκτελεστικής εξουσίας (κυβέρνηση και διοίκηση) έναντι της αποδυνάμωσης των εθνικών κοινοβουλίων (προβληματισμός για δημοκρατικό έλλειμμα στην Ε.Ε.).
- Στο επίπεδο της δημόσιας διοίκησης ενισχύεται η διοικητική αποκέντρωση, η μεταφορά εξουσίας από το κέντρο στην περιφέρεια (επαναπροσδιορισμός των σχέσεων κεντρικής διοίκησης με υπό κρατικές οντότητες (περιφερειακή και τοπική διοίκηση και αυτοδιοίκηση).
- Δημιουργία θεσμών Ανεξάρτητων Αρχών που αυξάνουν τους μηχανισμούς λογοδοσίας και απόδοσης ευθυνών των κυβερνήσεων (πχ. Συνήγορος του Πολίτη, ΑΣΕΠ κλπ).
- Μεταβολή των σχέσεων των δημόσιων θεσμών με τους φορείς της κοινωνίας των Πολιτών και

τον τρόπο χάραξης δημόσιων πολιτικών μέσω της λογικής του κοινωνικού εταιρισμού (πχ. ΟΚΕ).

- Διάχυσης του «παραδείγματος» του «προτύπου», της «διοικητικής σύγκλισης», του «εξευρωπαϊσμού» μέσα από το αξιακό σύστημα της Ε.Ε.

- Κράτος Δικαίου (ο ρόλος των ΔΕΚ).
  - Δημοκρατική Αρχή
  - Αρχή της επικουρικότητας και της αναλογικότητας σε σχέση με την άσκηση των πολιτικών σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.
  - Διοικητική Αποκέντρωση
  - Αρχές της χρηστής διακυβέρνησης (Πράσινη βίβλος της Ε.Ε.)
  - Νέο Δημόσιο Μάνατζμεντ
  - Πολυεπίπεδη Διακυβέρνηση - Δικτυακό Κράτος. (βλ. Ευαγγ. Ταβλαδωράκη, Εγχειρ. ....).
- Σύντομη αναφορά στην Συνθήκη της Λισσαβόνας η οποία εφόσον ισχύσει θα λειτουργήσει ευνοϊκά στο επίπεδο της ενίσχυσης των πολιτικών θεσμών της Ε.Ε.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Τα Κράτη - μέλη συμμετέχοντας στο ενωσιακό σύστημα λήψης αποφάσεων όπου η απόφαση είναι προϊόν μιας «multi bureau cratic Process» με βασικό χαρακτηριστικό την έντονη, συνεχή και σε διάφορα επίπεδα εθνικών και ενωσιακών φορέων διοίκησης λειτουργεί ως παράγοντας σύγκλισης προς ορθολογικότερα πρότυπα οργάνωσης με την χρήση πολιτικών, οικονομικών και δικαστικών μέσων (Ρόλος ΔΕΚ, Ευρωπαϊκής Επιτροπής κλπ.).

Στην Ελληνική περίπτωση η ένταξη της χώρας στην Ε.Ε. λειτουργεί ως παράγοντας περιορισμού των «κακώς κειμένων» του ελληνικού πολιτικού και διοικητικού συστήματος (συγκεντρωτισμός, αναποτελεσματικότητα, κακοδιοίκηση, αδιαφάνεια, διαφθορά, πελατειακό σύστημα, ανορθολογισμός κλπ.)